

Kindergeneeskunde

Hersenvliesontsteking

Bij een kind

Inleiding

Bij een hersenvliesontsteking, meningitis genoemd, zijn de vliezen die om de hersenen en het ruggenmerg liggen ontstoken. Hersenvliesontsteking kan komen door een virus of een bacterie.

Een bacteriële hersenvliesontsteking is vaak heftiger. Ons lichaam zit vol met bacteriën. Dat is goed voor ons afweersysteem (immuunsysteem). De meeste bacteriën zitten onschuldig in je neus- en keelholte.

Als je weerstand minder wordt, kunnen er meer bacteriën ontstaan en zich verspreiden via je bloed. Een bacterie of een virus kan via de bloedbaan in de hersenen en hersenvliezen terechtkomen, hierdoor kan een hersenvliesontsteking ontstaan.

Kenmerken hersenvliesontsteking

Kenmerken hersenvliesontsteking door virus

- hoofdpijn;
- koorts;
- lichte nekstijfheid (draaien en buigen van het hoofd is pijnlijk);
- gevoelig voor licht.

Kenmerken hersenvliesontsteking door bacterie

- huidbloedinkjes (paarsrode vlekjes die niet verdwijnen als je erop duwt);
- ernstige hoofdpijn (kinderen houden hun hoofd vaak achterover);
- stijve nek (kind kan de kin niet op de borst leggen);
- koorts (vaak boven de 39 graden Celsius);
- misselijk en/of overgeven;
- slaperig of zelfs bewusteloos.

Kenmerken bij pasgeboren baby's

Bij pasgeboren baby's is een hersenvliesontsteking moeilijker te zien en ze hebben geen nekstijfheid. Wel zien ze vaak grauw en zijn prikkelbaar of lusteloos. Soms hebben ze koorts of ondertemperatuur.

Ze kreunen, drinken slecht en de fontanel (opening tussen schedeldelen) boven op het hoofdje kan bol en gespannen zijn.

Een belangrijk kenmerk bij baby's is luierpijn. Bij het verschonen van de luier hebben baby's met hersenvliesontsteking veel pijn doordat het optillen van de beentjes de hersenvliezen oprekt.

Diagnose (bepalen welke ziekte er speelt)

Om hersenvliesontsteking vast te stellen wordt het hersenvocht tussen de vliezen onderzocht. Met een ruggenprik onderzoekt de arts het ruggenmergvocht wat met het hersenvocht in verbinding staat.

Bij zwellingen in de hersenen is het niet veilig een ruggenprik te doen. Daarom wordt vaak eerst een CT-scan van de hersenen gemaakt. Een CT-scan soms ook tekenen van een hersenontsteking laten zien.

Naast onderzoek van het hersenvocht zal ook bloed onderzocht worden. In het bloed wordt gekeken naar kenmerken van een ontsteking en naar afwijkingen in de bloedcellen, de bloedstolling, het suikergehalte of de zout- en waterhuishouding als gevolg van de hersenvliesontsteking. Meestal wordt er ook een bloedkweek ingezet. Hier wordt gekeken naar bacteriegroei in het bloed.

De bacteriën die de hersenvliesontsteking hebben veroorzaakt zitten eigenlijk ook altijd in het bloed. Wanneer het niet lukt om in het hersenvocht de bacterie aan te tonen, kan het zijn dat het wel lukt om in het bloed de bacterie aan te tonen.

Behandeling

Bij verdenking op een hersenvliesontsteking wordt direct gestart met antibiotica, een antiviraal middel en een ontstekingsremmer.

Bij een bacteriële ontsteking is namelijk snelle behandeling nodig. Uw kind krijgt eerst een antibiotica die verschillende bacteriën aanpakt.

Zodra duidelijk is welke bacterie de hersenvliesontsteking veroorzaakt, krijgt uw kind een specifiek antibioticum.

Blijkt uit onderzoek dat het niet om een bacteriële hersenvliesontsteking gaat, dan wordt de antibiotica gestopt. Deze is namelijk alleen werkzaam bij bacteriële infecties.

Een virale hersenvliesontsteking geneest meestal vanzelf binnen 1 of 2 weken.

Een uitzondering bij de virale hersenvliesontsteking is de soort die wordt veroorzaakt door het herpesvirus. Dit wordt behandeld met een antiviraal middel, via een infuus.

Aan alle kinderen ouder dan 2 maanden wordt dexamethason gegeven. Dexamethason dempt de ontstekingsreactie van het lichaam waardoor de hersenvliesontsteking minder restschade veroorzaakt.

Kinderen met een hersenvliesontsteking zullen meestal pijnstilling nodig hebben. Vaak wordt begonnen met paracetamol op vaste tijden, dit zorgt meteen ook voor een verlaging van de temperatuur.

Bij ernstige hoofdpijn kunnen ook tijdelijk andere extra pijnstillers noodzakelijk zijn.

Wanneer het kinderen niet lukt om zelf te eten of wanneer zelf eten te veel energie kost, krijgt uw kind een sonde om voeding via te geven. Dit is nodig om er voor te zorgen dat het lichaam in een zo goed mogelijke conditie blijft om te kunnen herstellen van de hersenvliesontsteking. Ook krijgt uw kind vocht toegediend via een infuus.

Kinderen met hersenvliesontsteking worden met veel aandacht in de gaten gehouden. De dokter en verpleegkundigen controleren regelmatig de bloeddruk, de temperatuur, de hartslag, de ademhaling, het zuurstofgehalte in het bloed, de pupilgrootte en hoe uw kind reageert op de omgeving. Meestal ligt uw kind op de kinderafdeling, maar als er veel onverwachte problemen zijn gaat het naar de intensive care voor kinderen.

Herstel

Een groot deel van de kinderen met een hersenvliesontsteking herstelt in de loop van dagen tot weken. Een deel van de kinderen herstelt gevolgen. Maar uw kind kan ook lichamelijke restverschijnselen of problemen in het verstand, taal of gedrag overhouden. De gevolgen zijn bij iedereen anders.

Tijdens de opname in het ziekenhuis kan er nog geen uitspraak gedaan worden over de lange termijn gevolgen.

Speciale regels

Wanneer uw kind hersenvliesontsteking heeft, gelden er strikte bezoek- en omgangsregels. Dit is om te voorkomen dat anderen ook besmet worden. Hierover ontvangt u een folder.

Tot slot

Als u informatie mist of vragen heeft, stel deze aan de verpleegkundige of dokter op de afdeling.

Vragen

Heeft u na het lezen van deze informatie nog vragen, dan kunt u ze stellen tijdens het eerstvolgende bezoek of contact opnemen met:

Polikliniek Kindergeneeskunde

Locatie Venlo

routenummer 32 (laag 3)

☎ (077) 320 57 30

VieCuri Medisch Centrum

Locatie Venlo

Tegelseweg 210

5912 BL Venlo

☎ (077) 320 55 55

Locatie Venray

Merseloseweg 130

5801 CE Venray

☎ (0478) 52 22 22

Meer informatie www.viecuri.nl

Bekijk uw medische gegevens op www.mijnviecuri.nl